

Bryssel den 11 april 2019

**FRÅGOR OCH SVAR AVSEENDE FÖRENADE KUNGARIKETS UTTRÄDE UR EUROPEISKA
UNIONEN PÅ OMRÅDENA CIVILRÄTT OCH INTERNATIONELL PRIVATRÄTT**

Den 18 januari 2019 offentliggjorde Europeiska kommissionen en uppdaterad version av *Tillkännagivande till berörda aktörer – Förenade kungarikets utträde och EU-regler på områdena civilrätt och internationell privaträtt* (nedan kallat *tillkännagivandet*).^{1 2}

Denna förteckning med frågor och svar ger ytterligare vägledning på grundval av tillkännagivandet i en situation där Förenade kungariket blir ett tredjeland på "utträdesdagen" utan ett ratificerat avtal om utträde och utan den övergångsperiod som föreskrivs i avtalet om utträde.

Utträdesdagen är den 1 november 2019³.

Dessa frågor och svar kan uppdateras ytterligare och kompletteras vid behov.

1. BEHÖRIGHET

1.1. Kan talan väckas i medlemsstaterna i EU-27⁴ mot en försäkringsgivare i Förenade kungariket från och med utträdesdagen?

Förfaranden som inleds från och med utträdesdagen i medlemsstaterna i EU-27

¹ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/civil_justice_sv.pdf

² Här erinras om att Förenade kungariket inte deltar i hela regelverket för rättsligt samarbete på privaträttens område.

³ Förenade kungariket anmälde den 29 mars 2017 sin avsikt att utträda ur unionen i enlighet med artikel 50 i fördraget om Europeiska unionen. Efter en första förlängning som beslutades den 22 mars 2019 beslutade Europeiska rådet (artikel 50) den 11 april 2019, i samförstånd med Förenade kungariket, att ytterligare förlänga den tvåårsperiod som föreskrivs i artikel 50.3 i fördraget om Europeiska unionen fram till den 31 oktober 2019.

För det fall att Förenade kungariket inte håller val till Europaparlamentet och inte har ratificerat avtalet om utträde senast den 22 maj 2019 är utträdesdagen dock den 1 juni 2019.

⁴ EU-fördragen föreskriver visserligen särskilda ordningar för Irland och Danmark, eftersom de inte alltid deltar i denna del av EU:s regelverk, men för enkelhetens skull används uttrycket "EU-27".

I artikel 11 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område⁵ anges regler för internationell behörighet vid försäkringstvister. I dessa regler fastställs unionsdomstolarnas behörighet om försäkringsgivaren har hemvist i en medlemsstat.⁶

Detta innebär att möjligheterna från och med utträdesdagen att stämma en försäkringsgivare från Förenade kungariket vid en domstol i en EU-medlemsstat beror på den nationella lagstiftningen i den EU-medlemsstaten.

Förfaranden som pågår på utträdesdagen i medlemsstaterna i EU-27

För frågor som rör internationell behörighet i förfaranden som pågår på utträdesdagen, se tillkännagivandet.

1.2. Kommer förordning (EU) nr 1215/2012 att vara fortsatt tillämplig på konsumenttvister från och med utträdesdagen?

Förfaranden som inleds från och med utträdesdagen i medlemsstaterna i EU-27

Denna fråga tas upp i *Tillkännagivande till berörda aktörer – Förenade kungarikets utträde och EU-reglerna om konsumentskydd och passagerares rättigheter*⁷.

Förfaranden som pågår på utträdesdagen i medlemsstaterna i EU-27

För frågor som rör internationell behörighet i förfaranden som pågår på utträdesdagen, se tillkännagivandet.

1.3. Hur kommer litispensregeln att tillämpas?

Från och med utträdesdagen kommer den skyldighet för en domstol i en medlemsstat i EU-27 som fastställs i artikel 29.1 i förordning (EU) nr 1215/2012 inte längre att vara tillämplig på domstolar i Förenade kungariket vid vilka talan väckts.

Artikel 33 i förordning (EU) nr 1215/2012 blir dock tillämplig vad gäller domstolar i Förenade kungariket där förfarandena först inleddes.

⁵ EUT L 351, 20.12.2012, s. 1.

⁶ Enligt artikel 11.2 i förordning (EU) nr 1215/2012 ska en försäkringsgivare som inte har hemvist i någon medlemsstat men som har en filial, agentur eller annan etablering i en sådan stat anses ha hemvist i den medlemsstaten i fråga om tvister som hänför sig till filialen, agenturen eller etableringen.

⁷ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/consumer_protection_and_passenger_rights_sv.pdf

2. TILLÄMPLIG LAG

2.1. Vilken lag kommer att vara tillämplig på konsumenttvister från och med utträdesdagen?

Oavsett vilken lag som valts av parterna eller som är automatiskt tillämplig säkerställs genom artikel 6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008 av den 17 juni 2008 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (Rom I)⁸ att konsumenter vars vanliga vistelseort är en EU-medlemsstat omfattas av det obligatoriska skyddet i den lagen om näringsidkare från tredjeländer riktar sig till dem i den medlemsstaten. Från och med utträdesdagen kommer detta att gälla även i förhållande till näringsidkare i Förenade kungariket⁹.

3. ERKÄNNANDE OCH VERKSTÄLLIGHET

3.1. Kan en dom från Förenade kungariket fortfarande erkännas och verkställas enligt EU-regler från och med utträdesdagen?

Denna fråga tas upp i tillkännagivandet: EU-reglerna om erkännande och verkställighet kommer inte att vara tillämpliga på en dom som har meddelats av en domstol i Förenade kungariket, även om domen meddelades före utträdesdagen eller om verkställighetsförfarandet inleddes före utträdesdagen.

Det enda undantaget från denna regel är om en dom som har meddelats av en domstol i Förenade kungariket har förklarats verkställbar (fått exekvatur) före utträdesdagen. Skälet till detta är att en sådan dom redan har förklarats verkställbar i en viss EU-medlemsstat av domstolarna i den medlemsstaten före utträdesdagen. Det faktum att domen ursprungligen meddelades av en domstol i Förenade kungariket har således inte längre någon betydelse. Detta undantag gäller även för officiella handlingar och avtal som har förklarats verkställbara i en medlemsstat i EU-27 före utträdesdagen.

3.2. Vad gäller om ett intyg har utfärdats i enlighet med förordning (EU) nr 1215/2012 före utträdesdagen?

Den regel som anges i avsnitt 3.1 i detta dokument med frågor och svar, det vill säga att verkställighet enligt EU-lagstiftningen upphör, gäller även för utfärdandet av ett intyg i ursprungsmedlemsstaten i enlighet med artikel 53 i förordning (EU) nr 1215/2012. Utfärdandet av ett sådant intyg i ursprungsmedlemsstaten kan inte jämföras med en verkställbarhetsförklaring (exekvatur) i den verkställande medlemsstaten före utträdesdagen.

⁸ EUT L 177, 4.7.2008, s. 6.

⁹ Se även *Tilkännagivande till berörda aktörer – Förenade kungarikets utträde och EU-reglerna om konsumentskydd och passagerares rättigheter*: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/consumer_protection_and_passenger_rights_v.pdf

Medlemsstaten kan besluta enligt nationell lagstiftning att fortsätta att tillämpa i stort sett samma regler som de nuvarande på en dom från Förenade kungariket för vilken ett intyg enligt förordning (EU) nr 1215/2012 har utfärdats före utträdesdagen.

3.3. Vad gäller för erkännande och verkställighet av en dom från Förenade kungariket som har meddelats av en domstol som har valts i ett avtal om val av domstol?

Förfaranden som inleds från och med utträdesdagen i EU:s medlemsstater

Den 28 december 2018 undertecknade och ratificerade Förenade kungariket Haagkonventionen från 2005 om avtal om val av domstol¹⁰. Den kommer att vara tillämplig på Förenade kungariket när Förenade kungariket utträder ur EU utan ett avtal om utträde.

Enligt artikel 16.1 i konventionen **kommer den dock enbart att vara tillämplig på exklusiva avtal om val av domstol som ingåtts efter dess ikraftträdande för Förenade kungariket**, det vill säga efter det att Förenade kungariket blivit part i konventionen.¹¹

Förfaranden som pågår på utträdesdagen i EU:s medlemsstater

För frågor som rör förfaranden som pågår på utträdesdagen, se tillkännagivandet.

3.4. Vad gäller för erkännande av en dom på äktenskapsskillnad från Förenade kungariket?

Dom på äktenskapsskillnad från Förenade kungariket som meddelats före utträdesdagen men som inte omfattas av ett förfarande för erkännande enligt artikel 21.3 i rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar¹²

En dom på äktenskapsskillnad som redan har trätt i kraft före utträdesdagen kommer inte att bli ogiltig från och med utträdesdagen. Genom en sådan dom ändras makarnas status från gift till frånskild, vilken antas vara densamma i alla medlemsstater i EU-27. Om statusändringen ägde rum före utträdesdagen förblir den giltig i alla medlemsstater i EU-27 såvida inte och fram till dess att det finns ett domstolsbeslut om icke-erkännande. Det faktum att den rättsliga ordningen senare förändras kommer inte att göra att ett sådant beslut om status förlorar sin verkan. Om en dom på äktenskapsskillnad överklagas i EU på eller efter utträdesdagen, kommer EU-reglerna om skäl för att vägra

¹⁰ <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=98>

¹¹ Det ursprungliga datumet för anslutning som meddelades av Förenade kungariket var den 1 april 2019, men Förenade kungariket har för närvarande skjutit upp datumet till antingen den 13 april eller den 23 maj 2019 beroende på scenario (se även fotnot 3).

¹² EUT L 338, 23.12.2003, s. 1.

erkännande av en dom på äktenskapsskillnad dock inte längre att vara tillämpliga och skäl för att vägra erkännande kommer i stället att omfattas av nationell lagstiftning.

Förfaranden som inleds från och med utträdesdagen i medlemsstaterna i EU-27

I Haagkonventionen från 1970 om erkännande av äktenskapsskillnader och hemskillnader¹³ behandlas frågan på internationell nivå. Förenade kungariket är part i denna konvention, men för närvarande är endast 12 av medlemsstaterna i EU-27 avtalslutande parter. Alla EU-medlemsstater som har för avsikt att ansluta sig till konventionen skulle behöva ett EU-godkännande för att göra detta.

Förfaranden som pågår på utträdesdagen i medlemsstaterna i EU-27

För frågor som rör förfaranden som pågår på utträdesdagen, se tillkännagivandet.

3.5. Vad gäller för erkännande och verkställighet av ett beslut om underhållsskyldighet från Förenade kungariket?

Förfaranden som inleds från och med utträdesdagen i medlemsstaterna i EU-27

I Haagkonventionen från 2007 om internationell indrivning av underhåll till barn och andra familjemedlemmar¹⁴ behandlas frågan på internationell nivå. Den 28 december 2018 undertecknade och ratificerade Förenade kungariket denna konvention. Den kommer att vara tillämplig på Förenade kungariket när Förenade kungariket utträder ur EU utan ett avtal om utträde.

Enligt artikel 56.1 i konventionen **kommer den dock enbart att vara tillämplig på framställningar och ansökningar som gjorts efter det att Förenade kungariket blivit part i konventionen**¹⁵.

Förfaranden som pågår på utträdesdagen i medlemsstaterna i EU-27

För frågor som rör förfaranden som pågår på utträdesdagen, se tillkännagivandet: För förfaranden som äger rum vid domstolar i EU-medlemsstater på utträdesdagen och som rör en part som har hemvist i Förenade kungariket upphör bestämmelserna om erkännande och verkställighet enligt EU-lagstiftningen att vara tillämpliga från och med utträdesdagen. Dessa särskilda bestämmelser är endast tillämpliga i gränsöverskridande fall enligt definitionen i förordningen, det vill säga om

¹³ <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=80>

¹⁴ <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=131>

¹⁵ Det ursprungliga datumet för anslutning som meddelades av Förenade kungariket var den 1 april 2019, men Förenade kungariket har för närvarande skjutit upp datumet till antingen den 13 april eller den 23 maj 2019 beroende på scenario (se även fotnot 3).

erkännande eller verkställighet av ett beslut om underhållsskyldighet som har sitt ursprung i en medlemsstat söks in en annan medlemsstat. Från och med utträdesdagen kommer detta krav inte längre att vara uppfyllt för parter med hemvist eller vanlig vistelseort i Förenade kungariket. Det kommer då att åligga medlemsstaterna i EU-27 att besluta om hur fallet ska hanteras förfarandemässigt, det vill säga om de ska fortsätta i enlighet med nationell processrätt eller om de ska avbryta förfarandena och kräva att de käre inleder dem på nytt i enlighet med nationell processrätt. I förordningarna föreskrivs ingen enhetlig lösning för sådana fall.

4. INSOLVENS

4.1. Vad gäller för insolvensförfaranden som inletts i en medlemsstat i EU-27?

Huvudförfaranden eller sekundära förfaranden som inleds från och med utträdesdagen i medlemsstaterna i EU-27

Från och med utträdesdagen kan Förenade kungariket inte längre inleda förfaranden på grundval av förordning (EU) 2015/848.

Medlemsstaterna i EU-27 fortsätter att tillämpa förordning (EU) 2015/848, med beaktande av Förenade kungariket som ett tredjeland på vilket förordning (EU) 2015/848 inte är tillämplig.

Huvudförfaranden eller sekundära förfaranden som pågår på utträdesdagen i en medlemsstat i EU-27

Avsnitt 1 i tillkännagivandet är även tillämpligt på insolvensförfaranden.

EU-reglerna om behörighet är fortsatt tillämpliga. Om huvudförfaranden har inletts i Förenade kungariket och sekundära förfaranden har inletts i (en) medlemsstat(er) i EU-27 före utträdesdagen har domstolarna i de(n) aktuella medlemsstaten/medlemsstaterna fortsatt internationell behörighet i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/848 av den 20 maj 2015 om insolvensförfaranden¹⁶.

4.2. Vad händer med insolvensförfaranden som inletts i Förenade kungariket före utträdesdagen?

Avsnitt 2 i tillkännagivandet är även tillämpligt på insolvensförfaranden:

Insolvensförfaranden som inletts i Förenade kungariket och som pågår på utträdesdagen kommer från och med utträdesdagen inte längre att erkännas av medlemsstaterna i EU-27 med stöd av förordning (EU) 2015/848.

¹⁶ EUT L 141, 5.6.2015, s. 19.

5. ÖVRIGT

5.1. Vad händer med specifika europeiska förfaranden (det europeiska betalningsföreläggandet¹⁷ eller det europeiska småmålsförfarandet¹⁸)?

Avsnitten 1 och 2 i tillkännagivandet är även tillämpliga på de specifika europeiska förfarandena.

Förfaranden som inleds från och med utträdesdagen i medlemsstaterna i EU-27

För förfaranden som rör en svarande som har hemvist i Förenade kungariket och som inletts på eller efter utträdesdagen i EU:s medlemsstater kommer de EU-specifika förfarandena inte längre att vara tillgängliga.

Förfaranden som pågår på utträdesdagen i medlemsstaterna i EU-27

Det europeiska betalningsföreläggandet och det europeiska småmålsförfarandet är endast tillgängliga i gränsöverskridande fall enligt definitionen i de relevanta förordningarna, det vill säga när minst en part har sin hemvist eller vanliga vistelseort i en annan medlemsstat än den i vilken talan har väckts.¹⁹ Förfaranden som äger rum vid domstolar i medlemsstaterna i EU-27 på utträdesdagen och som rör en part som har hemvist i Förenade kungariket upphör att gälla enligt EU-lagstiftningen från och med utträdesdagen. Det åligger varje medlemsstat i EU-27 att, på grundval av nationell processrätt, välja mellan följande två alternativ:

- Det pågående förfarandet fortsätter. Det finns inget i EU-lagstiftningen som hindrar detta.
- Förfarandet avbryts, vilket innebär att det ankommer på käranden att inleda förfarandet på nytt i enlighet med nationell processrätt.

5.2. Finns det något alternativ när det gäller rättshjälp i gränsöverskridande tvister från och med utträdesdagen?

Från och med utträdesdagen kommer rådets direktiv 2003/8/EG av den 27 januari 2003 om förbättring av möjligheterna till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister genom fastställande av gemensamma minimiregler för rättshjälp i sådana tvister²⁰ inte längre att vara tillämpligt i medlemsstaterna i EU-27 gentemot Förenade kungariket.

¹⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1896/2006 av den 12 december 2006 om införande av ett europeiskt betalningsföreläggande (EUT L 399, 30.12.2006, s. 1).

¹⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 861/2007 av den 11 juli 2007 om inrättande av ett europeiskt småmålsförfarande (EUT L 199, 31.7.2007, s. 1).

¹⁹ Artikel 3.1 i förordning (EG) nr 1896/2006 och artikel 3.1 i förordning (EG) nr 861/2007.

²⁰ EGT L 26, 31.1.2003, s. 41.

Det finns inget instrument enligt internationell rätt som behandlar denna fråga. Från och med utträdesdagen gäller nationell lagstiftning för rättshjälp i gränsöverskridande tvister.

5.3. När det gäller officiella handlingar, kan en apostill krävas på nytt från och med utträdesdagen för handlingar som utfärdats av Förenade kungariket?

Se avsnitt 5 i tillkännagivandet.

Från och med utträdesdagen kommer myndigheterna i medlemsstaterna i EU-27 att vara berättigade att kräva en apostill i enlighet med Haagkonventionen om apostill från 1961²¹ och att tillämpa sin nationella lagstiftning avseende översättningar på alla officiella handlingar som utfärdats av myndigheterna i Förenade kungariket och som läggs fram för dem från och med utträdesdagen.

oOo

²¹ <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=41>